

บทที่ 5

อภิปรายและสรุปผล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องจังหวัดชลบุรี ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ระหว่างการสอนโดยใช้หนังสือภาพการ์ตูนกับการสอนแบบปกติ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนที่กำลังศึกษาในชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2547 โรงเรียนวัดกลางคอน ตำบลแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจงคือนักเรียนจากห้องเรียนที่มีผลการเรียนในระดับปานกลาง จำนวน 46 คน แล้วแบ่งเป็น 2 กลุ่มคือกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมโดยการสุ่มอย่างง่ายกลุ่มละ 23 คน กลุ่มทดลองได้รับการสอนโดยใช้หนังสือภาพการ์ตูนและกลุ่มควบคุมได้รับการสอนแบบปกติ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย หนังสือภาพการ์ตูน เรื่องจังหวัดชลบุรี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจำนวน 23 ชุด ชุดละ 4 เล่ม แผนการสอนโดยใช้หนังสือภาพการ์ตูนและแผนการสอนแบบปกติอย่างละ 4 แผน แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 30 ข้อ ระยะเวลาในการทดลองแบ่งเป็นเวลาเรียน 8 วัน วันละ 2 คาบ คาบละ 50 นาที ทดสอบก่อนเรียน 1 คาบและทดสอบหลังเรียนอีก 1 คาบ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีการทางสถิติแบบทดสอบค่า t (t-test) ผลการวิจัยครั้งนี้ปรากฏว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้หนังสือภาพการ์ตูนสูงกว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญที่ .05 สรุปได้ว่าการสอนโดยใช้หนังสือภาพการ์ตูนให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีกว่า การสอนแบบปกติ ในเนื้อหาสาระกลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง จังหวัดชลบุรี

สรุปผลการวิจัย

นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้หนังสือภาพการ์ตูน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ

อภิปรายผล

ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่องจังหวัดชลบุรี ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ระหว่างการสอนโดยใช้หนังสือภาพการ์ตูนกับการสอนแบบปกติ พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่ได้รับการ

สอนโดยใช้หนังสือภาพการ์ตูน สูงกว่าการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ การที่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของการสอนโดยใช้หนังสือภาพการ์ตูนสูงกว่า การสอนแบบปกติ อาจเป็นเพราะหนังสือภาพการ์ตูนมีสีสันน่าอ่านกว่าหนังสือแบบเรียนทั่วไป และสามารถดึงดูดความสนใจของผู้เรียนได้เป็นอย่างดี ดังที่ โชนเนล (Shonell, 1961, p.126) กล่าวว่า หนังสือการ์ตูนมีคุณค่าต่อการสอน คือ มีความสามารถในการสร้างความสนใจ ซึ่งเป็นที่รู้จักกันดีในวงการนักการศึกษาว่า ความสนใจเป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการเรียนรู้ และภาพการ์ตูนถือว่าเป็นสิ่งเร้าความสนใจที่สำคัญในการเรียนการสอน สังเกตได้จากการที่นักเรียนในกลุ่มทดลองตั้งใจอ่านหนังสือภาพการ์ตูนด้วยความสนใจเป็นอย่างยิ่ง ขณะอ่านจะมีจิตใจจดจ่ออยู่ที่การ์ตูน การที่นักเรียนสนใจเรียนจากหนังสือภาพการ์ตูนเองโดยไม่ได้อีกบังคับ จึงช่วยให้เด็กเกิดการเรียนรู้ได้ดี ดังที่ ชัยยงค์ พรหมวงศ์ นิคม ทาแดง และสมเชาว์ เนตรประเสริฐ (2523, หน้า 279) ได้กล่าวสรุปไว้ว่า การ์ตูนช่วยให้ผู้เรียนเกิดความสนใจในบทเรียนตั้งแต่เริ่มจนจบบทเรียน การมีส่วนร่วมในกิจกรรมจะทำให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจได้ดี และจากการที่ กิลเบิร์ต (Gilbert, 1990, Abstract) ได้ทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาการทางการเรียนรู้และสติปัญญา พบว่า การ์ตูนเป็นปัจจัยสำคัญ สามารถส่งเสริมพัฒนาการทางการเรียนรู้ และสติปัญญาของเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ทั้งเพศหญิงและเพศชายได้เป็นอย่างดี

เมื่อพิจารณาถึงองค์ประกอบแต่ละด้านของหนังสือภาพการ์ตูน เรื่องจังหวัดชลบุรีแล้ว พบว่าเป็นหนังสือที่เหมาะสมจะใช้เป็นสื่อการเรียนการสอน และส่งเสริมให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีกว่าการสอนแบบปกติดังนี้คือ

1. **รูปเล่ม** หนังสือภาพการ์ตูนเรื่องจังหวัดชลบุรี 1 ชุด มี 4 เล่ม หนังสือแต่ละเล่มมีขนาด 13 X 18 เซนติเมตร เป็นหนังสือในแนวตั้งขนาดกะทัดรัด สามารถหยิบจับและเปิดอ่านได้สะดวก หน้าปกและภายในเล่มมีภาพประกอบที่มีสีสันและการจัดวางสวยงามน่าสนใจ ตัวหนังสือเป็นแบบลายมือเขียนขนาด 32 พอยท์ อ่านง่าย ชัดเจน สามารถดึงดูดความสนใจจากผู้อ่านได้เป็นอย่างดี สอดคล้องกับหลักการสร้างหนังสือการ์ตูนของ อเนก รัตนปิยะภากรณ์ (2534, หน้า 41-45) ที่กล่าวว่า ตัวอักษรที่ใช้เป็นคำบรรยายและบทสนทนาในหนังสือการ์ตูนส่วนใหญ่จะนิยมใช้ตัวหนังสือแบบลายมือ มีลักษณะอ่านง่าย ขนาดของตัวอักษรมีความเหมาะสมกับวัยของเด็กและขนาดของตัวอักษรที่นิยมใช้คือ ขนาด 32 พอยท์ จนถึง 16 พอยท์ ดังนั้นหนังสือภาพการ์ตูนเรื่องจังหวัดชลบุรีจึงเหมาะที่จะนำมาใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

2. เนื้อหา หนังสือภาพการ์ตูน เรื่องจังหวัดชลบุรีนั้น มีเนื้อหาเกี่ยวกับ จังหวัดชลบุรีซึ่งเป็นท้องถิ่นที่ผู้เรียนอาศัยอยู่โดยตรง ไม่ว่าจะเป็นเรื่องลักษณะภูมิประเทศ ภูมิอากาศหรือประวัติศาสตร์ที่มีมาช้านาน รวมทั้งสถานที่ท่องเที่ยวและสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ที่มีชื่อเสียงซึ่งเป็นที่รู้จักกันดีทั้งชาวไทยชาวต่างชาติ มีการอธิบายถึงที่มาของชื่ออำเภอต่าง ๆ ในจังหวัด รวมไปถึงประวัติและความสำคัญของประเพณีต่าง ๆ ในจังหวัด ย่อมทำให้ผู้เรียนมีความสนใจอยากจรรู้อย่างละเอียดเกี่ยวกับเนื้อหาที่จะเรียนมากเป็นพิเศษ สอดคล้องกับแนวคิดในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สุชาติ วงศ์สุวรรณ, 2537, หน้า 121) ที่ว่า การจัดการการศึกษาขั้นพื้นฐานในระดับประถมศึกษาควรจัดให้ยืดหยุ่นตามเหตุการณ์และสภาพท้องถิ่น โดยให้ท้องถิ่นได้พัฒนาหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอนในส่วนที่เกี่ยวข้องกับท้องถิ่นตามความเหมาะสม มุ่งให้ผู้เรียนเกิดความรักภูมิใจในท้องถิ่นของตนเอง จึงถือได้ว่าหนังสือภาพการ์ตูนเรื่องจังหวัดชลบุรี มีความเหมาะสมทางด้านเนื้อหา และสามารถนำมาใช้ประกอบการสอนได้เป็นอย่างดี

3. ตัวการ์ตูน หนังสือภาพการ์ตูน เรื่องจังหวัดชลบุรี เป็นภาพการ์ตูนล้อเลียนของ พณฯ ท่าน สนธยา คุณปลื้ม สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ของจังหวัดชลบุรี ซึ่งเคยดำรงตำแหน่งเป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา นับเป็นบุคคลที่มีความสำคัญและเป็นที่รู้จักกันโดยทั่วไปของชาวชลบุรี และถือเป็นบุคคลตัวอย่างเหมาะสมที่จะเป็นแบบอย่างที่ดีในการประพฤติปฏิบัติแก่เด็ก ๆ ซึ่งเป็นเยาวชนของชาติ สอดคล้องตามหลักเกณฑ์ในการสร้างหนังสือ (รัฐจวน อินทรกำแหง, 2520, หน้า 77-79) กล่าวคือ ตัวการ์ตูนควรเป็นตัวอย่างที่ดีให้เด็กลอกเลียนแบบได้

4. วิธีการนำเสนอ หนังสือภาพการ์ตูนเรื่องจังหวัดชลบุรีแบ่งมีการแบ่งเนื้อหาออกเป็น 4 เล่มคือ องค์ประกอบทางภูมิศาสตร์ ประวัติและความสำคัญ สิ่งสำคัญในจังหวัด และศิลปวัฒนธรรมของจังหวัด มีการดำเนินเรื่องในแต่ละเล่มโดยการที่ตัวการ์ตูนกล่าวบรรยายถึงเนื้อหาและสรุปไปพร้อม ๆ กับการสอดแทรกคุณธรรมและจริยธรรมเช่น คำพูดของตัวการ์ตูนที่ชี้แนะแนวทางในการช่วยกันรักษาความสะอาด การปฏิบัติตัวที่ดีต่อนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ และการบรรยายให้เห็นถึงความสัมพันธ์อันลึกซึ้งระหว่างประเพณีที่สืบทอดกันมาช้านานกับวิถีชีวิตของคนในชุมชนเพื่อเป็นแนวทางแก่เยาวชนในการช่วยกันอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและศิลปะที่งดงามของท้องถิ่นไว้ สอดคล้องกับคำกล่าวของ ศักดิ์ชัย เกียรติธนาสินทร์ (2534, หน้า 14-15) ที่ว่า หนังสือการ์ตูนที่ดี นอกจากจะให้ความรู้ควบคู่กับความบันเทิงแล้ว ควรมีเนื้อหาดีจริงไว้ซึ่งคุณธรรม การนำเสนอเนื้อหาหลักธรรมนี้ควรแทรกไว้ในพฤติกรรมของตัวละคร จะทำให้ผู้อ่านภาคภูมิใจหากได้ปฏิบัติตาม เมื่ออ่านเนื้อหาจนจบแล้ว ท้ายเล่มผู้เรียนยังได้ทำแบบฝึกหัด กิจกรรมวาดภาพ

และแบบสัมภาษณ์ เพื่อให้ผู้เรียนไม่เกิดความเบื่อหน่าย ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ทบทวนบทเรียน ได้ประกอบกิจกรรมทางด้านศิลปะ รวมไปถึงการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น ในชุมชน

จากองค์ประกอบของหนังสือภาพการ์ตูนเรื่องจังหวัดชลบุรี ซึ่งมีความเหมาะสมทางด้านเนื้อหา ตัวละครเป็นบุคคลที่น่าสนใจ มีสีสันชวนอ่าน เนื้อเรื่องสอดแทรกด้วยคุณธรรมและ จริยธรรม อีกทั้งยังมีกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ เช่น กิจกรรมวาดภาพซึ่งเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ วาดภาพเรื่องราวต่าง ๆ ของจังหวัดชลบุรีไม่ว่าจะเป็นเรื่องการประกอบอาชีพ บุคคลสำคัญ สิ่งสำคัญในจังหวัด และขนบธรรมเนียมประเพณีที่งดงามของจังหวัดชลบุรี จึงทำให้นักเรียนที่ได้รับการ สอนโดยใช้หนังสือภาพการ์ตูน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบ ปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ รัชนิย์ พรหมกรรม (2535, บทคัดย่อ) ซึ่งได้ทำการวิจัยเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มเสริมสร้างประสบการณ์ชีวิต เรื่องป่าไม้ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยการสอนด้วยหนังสือภาพการ์ตูนกับการสอนด้วย วิธีปกติ ผลการศึกษา พบว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้หนังสือภาพการ์ตูนประกอบการสอน มีผลสัมฤทธิ์สูงกว่านักเรียนที่เรียนด้วยวิธีปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้อง กับงานวิจัยของ วารินทร์ อินทิสอน (2537) ซึ่งวิจัยเปรียบเทียบจริยธรรมและผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยการสอนด้วยหนังสือภาพการ์ตูนกับการสอนด้วยวิธี ปกติ ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มทดลองที่เรียนโดยใช้หนังสือภาพการ์ตูนจริยธรรมประกอบการสอน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่ากลุ่มที่เรียนด้วยวิธีสอนปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สำหรับการสอนโดยใช้หนังสือภาพการ์ตูนในรายวิชาอื่น ๆ เช่น ในการสอนวิชาคณิตศาสตร์ของ นักการศึกษาอีกหลายท่าน ปรากฏว่า นักเรียนกลุ่มที่เรียนด้วยบทเรียนที่ประกอบภาพการ์ตูน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์สูงกว่าแบบปกติ

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงสรุปได้ว่า หนังสือภาพการ์ตูนเรื่องจังหวัดชลบุรีเป็น นวัตกรรมทางการศึกษาที่สร้างอย่างมีหลักเกณฑ์ ส่งเสริมให้นักเรียนได้ทำกิจกรรมทางการเรียนใน หลาย ๆ ด้าน คือ การอ่าน การเขียน การวาดภาพ การพูดคุยซักถาม และที่สำคัญคือ นักเรียน มีความสนใจอยากจะเรียนรู้ จึงส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องจังหวัดชลบุรี ของนักเรียน ที่ได้รับการสอนโดยใช้หนังสือภาพการ์ตูนสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ในการนำหนังสือภาพการ์ตูนเรื่องจังหวัดชลบุรี ครูควรเพิ่มเติมข้อมูลใหม่ ๆ ทางด้านเนื้อหาให้ทันต่อเหตุการณ์ปัจจุบัน เช่น กิ่งอำเภอหรืออำเภอที่จัดตั้งขึ้นใหม่ ข้อมูลที่เกี่ยวกับจำนวนประชากรซึ่งเป็นข้อมูลปีล่าสุด สถานที่สำคัญหรือสถานที่ท่องเที่ยว รวมไปถึงกิจกรรมและประเพณีที่เกิดขึ้นใหม่ภายในจังหวัด เพื่อให้การเรียนการสอนมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

2. ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สามารถนำหนังสือภาพการ์ตูนเรื่องจังหวัดชลบุรีไปใช้ประกอบการเรียนการสอนในระดับชั้นอื่น ๆ และสอดแทรกหลักคุณธรรมจริยธรรมเพิ่มเติมตามความเหมาะสมกับวัยของผู้เรียนและสถานการณ์ปัจจุบัน

3. รูปแบบของตัวหนังสือในหนังสือภาพการ์ตูนส่วนใหญ่เป็นแบบตัวเขียน เพื่อดึงดูดความสนใจในการอ่าน ทำให้นักเรียนบางคนอาจจะลอกเลียนรูปแบบตัวหนังสือในหนังสือภาพการ์ตูนมาเป็นลายมือของตนเอง ซึ่งอาจจะไม่เหมาะสมสำหรับเด็กในวัยนี้ ดังนั้นครูผู้สอนจึงควรอธิบายถึงเหตุผลและแนะนำไม่ให้นักเรียน ลอกเลียนแบบลายมือในหนังสือการ์ตูน

ข้อเสนอแนะในงานวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการวิจัยเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์และความคงทนในการเรียนรู้ระหว่างการสอนโดยใช้หนังสือภาพการ์ตูนกับการสอนปกติโดยใช้ระยะเวลาในการทดลองที่ยาวนานขึ้น เช่น อาจจะเพิ่มระยะเวลาทดลองจาก 2 อาทิตย์ เป็น 1 ภาคเรียน เพราะในช่วงแรก ๆ ผู้เรียนอาจจะคุ้นเคยกับหนังสือภาพการ์ตูนซึ่งเป็นสื่อใหม่ในห้องเรียนจึงมีความสนใจและตั้งใจเรียนมากเป็นพิเศษ แต่เมื่อเวลาผ่านไปหลายสัปดาห์ความสนใจและความตั้งใจเรียนอาจลดน้อยลง

2. ควรทำการวิจัยเพื่อเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ และเจตคติระหว่างการสอนโดยใช้หนังสือภาพการ์ตูนกับการสอนวิธีอื่น ๆ

3. ควรทำการวิจัยเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องจังหวัดชลบุรี ระหว่างการสอนโดยใช้หนังสือภาพการ์ตูนกับการสอนวิธีอื่น ๆ